

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 14 marca 2016 r.

DOLiS-033-32/16/BG

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji

odnosząc się do wątpliwości, jakie mogą wiązać się z interpretacją **przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (Dz. U. z 2016 r. poz. 195) w zakresie, w jakim przewidują one możliwość składania wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego za pomocą systemów teleinformatycznych banków krajowych (art. 13 ust. 5 pkt 3 ustawy), Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wyjaśnia, co następuje.

Na wstępie podkreślić należy wsparcie organu dla celu regulacji, jakim jest pomoc finansowa kierowana do rodzin wychowujących dzieci. Jest on niewątpliwie bardzo cenny, jednak z uwagi na niezbędne dla jego realizacji przetwarzanie danych osobowych (w tym należących do kategorii danych tzw. wrażliwych), konieczne jest również zapewnienie właściwych gwarancji ich ochrony. W interesie wszystkich podmiotów jest bowiem wypracowanie rozwiązań, które zapewnią sprawne wykonywanie zadań wynikających z ustawy, a jednocześnie będą zgodne z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.).

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest gotowy do współpracy i pomocy w wypracowaniu odpowiednich regulacji, jednak aby było to możliwe, potrzebne jest włączenie się do procesu legislacyjnego na jego odpowiednim etapie, celem wskazania rozwiązań, które mogą być pomocne dla projektodawcy.

Z uwagi na niejasny status poszczególnych podmiotów realizujących zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (na co Generalny Inspektor zwracał uwagę w swoich opiniach dotyczących ustawy), utrudnione jest również jednoznaczne określenie w tym kontekście roli banku. Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż bez zbadania i skontrolowania systemów informatycznych oraz faktycznych powiązań banków z podmiotami ze sfery publicznej

trudno jest dokonać jednoznacznych ustaleń, gdyż przepisy w tym względzie są bardzo ogólnie sformułowane.

Jednakże wstępna analiza przepisów pozwala stwierdzić, iż bank – posiadając uprawnienie do przetwarzania danych osobowych osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny wskazanego wprost w art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – nie będzie występował w roli administratora danych, tj. podmiotu decydującego o celach i środkach przetwarzania danych osobowych (art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych). Zadania, jakie na gruncie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci mają realizować banki, w praktyce sprowadzają się do roli usługodawczej, w związku z czym właściwe wydaje się zastosowanie konstrukcji powierzenia przetwarzania danych (art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych).

Kolejną kwestią jest określenie charakteru takiego powierzenia. Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w art. 38 pkt 2 wprowadza zmianę przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, polegającą na rezygnacji z wymogu zawarcia umowy powierzenia przetwarzania danych, jeżeli powierzenie ma miejsce między podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, tj. organami państwowymi, organami samorządu terytorialnego oraz państwowymi i komunalnymi jednostkami organizacyjnymi (nowy art. 31 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych). W przedmiotowej sytuacji, bank – mimo wykonywania zadań publicznych – nadal pozostaje podmiotem niepublicznym, wobec czego nie jest on objęty wskazanym wyjątkiem.

Przeciwko zastosowaniu powierzenia ustawowego przemawia również fakt, iż wymogi, jakie powinny spełniać banki określone zostaną jedynie w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny (art. 13 ust. 5 pkt 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) – nie zaś w powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Powierzenie przetwarzania danych wyłącznie na podstawie przepisów nie jest zatem możliwe bez stworzenia w tym zakresie odpowiednich regulacji, w szczególności jasnego określenia zasad, na jakich to powierzenie ma mieć miejsce. W przeciwnym razie, powierzenie odbywać się musi na zasadach ogólnych, tj. na podstawie umowy, o której mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych (powierzenie umowne).

Z uwagi jednak na sygnalizowane przez Generalnego Inspektora trudności z identyfikacją ról poszczególnych podmiotów na gruncie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – potęgowane dodatkowo przez zmiany w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych, które ta regulacja wprowadziła – projektodawca powinien dysponować wiedzą na temat tego, który administrator ma zawrzeć z bankiem umowę powierzenia przetwarzania danych. Ponownie podkreślić należy, iż ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w wielu aspektach wymaga nowelizacji, gdyż już na obecnym etapie – tj. w okresie *vacatio legis* – ujawnia się wiele

potencjalnych problemów związanych z zastosowaniem jej przepisów w praktyce. W przypadku podjęcia prac legislacyjnych w tym zakresie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych deklaruje gotowość do wsparcia tego procesu.

Podkreślenia przy tym wymaga, iż organ do spraw ochrony danych osobowych będzie wspierał realizację procesu przetwarzania danych przez administratorów danych w ramach wykonywania swoich zadań ustawowych, w celu zapewnienia, by realizacja Programu Rodzina 500 plus przebiegała sprawnie i bez zakłóceń. Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych jest przygotowane i specjalnie ukierunkowane właśnie na wspieranie tego procesu.